

Asia: VN/34601/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain 43 §:n ja ammattikorkeakoululain 32 §:n muuttamisesta (yhden opiskeluoikeuden säännös)

Lausunnonantajan lausunto

Ovatko esityksen tavoitteet kannatettavia?

Esityksen ylätasoon tavoitteet ensikertalaisten opiskelijoiden määrän kasvattamisesta, opintojen läpäisyn parantamisesta ja näistä seuraavasta Suomen koulutustason noususta ovat ilman muuta kannatettavia.

Onko esitys kannatettava? Perustelkaa myönteinen tai kielteinen kantanne.

TEK kannattaa esitystä varauksin. Tavoitteet ovat hyviä ja valitut keinot kohtuullisen hyvin perusteltuja. Esityksessä on kuitenkin joitain seikkoja, jotka vaativat lisävalmistelua. Yliopistojen hallinnollisen kuormituksen huomioiminen niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä on tärkeää. Tämän vuoksi on tärkeää vielä osallistaa korkeakouluja valmistelutyöhön niin, että lopullinen lainsäädäntö on mahdollisimman selkeää, työekonomista ja tasapuolista niin korkeakoulujen kuin yksilöiden kannalta.

Ovatko esityksen vaikutusarviot oikeansuuntaiset? Puuttuuko vaikutusarvioista jotakin?

Esityksen taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on syytä ottaa huomioon sen aiheuttama koulutuksen järjestämiseen käytettävien resurssien todellinen muutos.

Kuten esityksessä analysoidaan, nykyään suurin osa (85%) useamman opiskeluoikeuden vastaanottaneista ei opiskele täysipainoisesti kaikkia tutkintojaan. Korkeakoulujen yksiköiden budjetointi on kuitenkin sopeutunut tosiasialliseen tilanteeseen, jossa osa opiskelupaikoista on vajaakäytöllä. Käyttämätöntä yksilökohtaista rahoitusta ei esimerkiksi palauteta tarpeettomana, vaan se käytetään koulutuksen järjestämiseen.

Mikäli opiskelupaikat nyt täytetään niin, että opiskelupaikkojen vajaakäyttöä ei ole, mutta määrärahat pysyvät samana, on selvää, että koulutukseen käytettävä raha per opiskelija vähenee. Korkeakoulut pystyvät sopeutumaan tähän budjetoinnin ja koulutuksen suunnittelun keinoin, eikä ongelma ole ilmeisesti suuri. Tähän peilaten on kuitenkin arveluttavaa väittää (s. 7), että muutos vapauttaisi resursseja erityisesti ensikertalaisten koulutukseen, tai että päällekkäinen opiskelupaikka

jää nykyisin hyödyttömäksi (s.10), tai ettei muutoksen myötä oppimistulosten korkea laatu laskisi (s. 10), kun koulutuksen yksikkökustannukset käytännössä pienenevät.

Muut huomionne esityksestä

-

Heiskari Tapio
Tekniikan Akateemiset TEK ry